

FRANCISCO FERNÁNDEZ-CARVAJAL

SPREKEN MET GOD

Meditaties voor iedere dag van het jaar

Deel 4
TIJD DOOR HET JAAR
WEEK 1-7

 De Boog

Fernández Carvajal, Francisco

Spreken met God : meditaties voor iedere dag van het jaar
/ Francisco Fernández Carvajal ; [bew. en vert. uit het
Spaans door Stichting De Boog]. - Utrecht : De Boog

Dl. 4: Tijd door het jaar. Week 1-7

Vert. van: Hablar con Dios. - Madrid : Palabra, 1986-1987.

ISBN 90-6257-104-2

NUGI 635

Trefw.: geloofsleven / meditaties (R.K.).

Met registers

Met kerkelijke goedkeuring

10 delen ISBN 90-6257-100-X

© Rialp S.A., Madrid 1995

Nederlandse uitgave

© Stichting De Boog, Utrecht, 1996

Herenstraat 41, 3512 KB Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder vooraf-
gaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Eerste week. Maandag	
1. De roeping van de eerste leerlingen	11
Eerste week. Dinsdag	
2. Kinderen van God	16
Eerste week. Woensdag	
3. Gebed en apostolaat	21
Eerste week. Donderdag	
4. De sacramentele communie	27
Eerste week. Vrijdag	
5. De menselijke deugden in het apostolaat	33
Eerste week. Zaterdag	
6. Met iedereen samenleven	38
Tweede zondag door het jaar (A)	
7. Het Lam Gods	45
Tweede zondag door het jaar (B)	
8. Zuiverheid en christelijk leven	51
Tweede zondag door het jaar (C)	
9. Het eerste wonder van Jezus	56
Tweede week. Maandag	
10. De heiligheid van de Kerk	62
Tweede week. Dinsdag	
11. De waardigheid van de mens	68
Tweede week. Woensdag	
12. Het beleven van het geloof in het dagelijkse leven	74
Tweede week. Donderdag	
13. Een dringende opdracht: de goede leer doorgeven	79
Tweede week. Vrijdag	
14. Roeping tot heiligheid	85
Tweede week. Zaterdag	
15. Vreugde	91

EERSTE WEEK MAANDAG

1. DE ROEPING VAN DE EERSTE LEERLINGEN

—De Heer roept hen temidden van hun dagelijkse bezigheden. Hij roept ook ons, zodat we onze bezigheden kunnen heiligen en Hem door ons werk bekend kunnen maken. —De heiliging van ons werk. Het voorbeeld van Christus. —Werken en gebed.

1.1 Na zijn doop, waarmee Hij zijn openbare leven begint, zoekt Jezus naar de mensen die Hij deelgenoot zal maken van zijn verlossingswerk. Hij vindt hen bij hun dagelijks werk. Het zijn doorzetters, gewend aan hard werken en aan een eenvoudig leven. In het evangelie van vandaag lezen we: *Toen Hij eens langs het meer van Galilea liep, zag Hij Simon en de broer van Simon, Andreas, terwijl zij bezig waren het net uit te werpen in het meer; zij waren namelijk vissers. Jezus sprak tot hen: Komt, volgt Mij; Ik zal maken, dat gij vissers van mensen wordt.*¹

De apostelen beantwoordden de oproep van God edelmoedig. Deze vier apostelen, Petrus, Andreas, Johannes en Jakobus, kenden de Heer reeds.² Maar dit is juist het moment waarop zij, in overeenstemming met de wil van God die hen riep, besloten hun lot volledig met Hem te delen. Zonder voorwaarden vooraf, zonder berekening of welke andere reserves dan ook. Ook in onze tijd volgen velen Hem na op dezelfde manier, midden in de wereld, in totale toewijding en in apostolisch celibaat. Vanaf dit moment zal Christus het centrale punt in hun leven zijn. Hij zal een onbeschrijflijke, steeds sterkere aantrekkingskracht op hun zielen uitoefenen. Jezus Christus zoekt hen midden tussen de beslommeringen van het dagelijkse werk. Op eenzelfde manier als Hij deed bij de Wijzen uit het Oosten (zoals wij nog niet zo lang geleden overwogen hebben): door middel van iets waarmee ze heel vertrouwd waren, nl. het oplichten van een bijzonder heldere ster. Hetzelfde gebeurde, toen de engelen de herders naar Bethlehem riepen, terwijl zij hun plicht deden door de schapen te hoeden. Hij liet hen op weg gaan om het goddelijk Kind te aanbidden en die nacht bij Maria en Jozef te zijn.

Het is temidden van onze dagelijkse bezigheden dat Jezus ons uitnodigt Hem te volgen, Hem tot het middelpunt van ons bestaan te maken en zo met Hem mee te werken aan de evangelisatie van de wereld. «God haalt ons uit de duisternis van onze onwetendheid. Hij maakt een einde aan ons weifelend rondtasten, door duizenden toevalligheden in ons leven. Hij roept ons met krachtige stem, zoals Hij dat eens met Petrus en Andreas deed: *Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum* (Mt 4,19), —Komt, volgt Mij, Ik zal u vissers van mensen maken, ongeacht de plaats die wij in de wereld innemen.»³ Hij kiest ons uit, maar Hij laat ons als leken, zoals de meeste christenen zijn, blijven op de plaats waar wij waren: in ons gezin, op ons werk, bij de cultuur- of sportvereniging waarvan we lid zijn... In die concrete omstandigheden kunnen wij Hem liefhebben en Hem bekend maken.

Vanaf het moment, dat we beslissen om Christus tot middelpunt van ons leven te maken, wordt al ons handelen erdoor beïnvloed. We moeten ons afvragen of we onze bezigheden als hulpmiddel gebruiken om onze menselijke en bovennatuurlijke deugden te ontplooien en daardoor te groeien naar een steeds diepere vriendschap met Jezus.

1.2 God roept ons en zendt ons naar onze eigen omgeving en naar ons beroepsleven. Maar Hij wil dat ons werk nu een diepere betekenis krijgt: «Je schrijft me terwijl je in de keuken zit, bij het fornuis. Het wordt avond. Het is koud. Naast je zit je jongere zus aardappelen te schillen. Als laatste van jullie heeft ook zij de 'goddelijke dwaasheid' ontdekt om haar christelijke roeping op totale wijze te beleven. Ogenschijnlijk —denk je— is haar werk hetzelfde als vroeger. En toch is er zo'n groot verschil! Dat is waar: vroeger deed ze niets anders dan aardappels schillen; nu heiligt ze zich door aardappels te schillen...»⁴

Om naar heiligheid te streven terwijl wij met ons eigen werk bezig zijn —in de huishouding, op kantoor, of rijdend op een tractor...— moeten wij aan het voorbeeld van Jezus denken. We hebben onlangs de jaren van zijn verborgen leven in de werkplaats van Jozef kunnen overwegen. En in het evangelie van vandaag zien we hoe de apostelen aan het vissen zijn. We moeten onze aandacht richten op de mensgeworden Zoon van God, terwijl Hij aan het werk is, en ons vaak afvragen: Wat zou Jezus in mijn plaats doen? Hoe zou Hij mijn werk doen? Het evangelie leert ons: Hij heeft alles wèl gedaan⁵, menselijk gezien volmaakt, met de grootste zorgvuldigheid. Dit betekent: werken in een geest van dienstbaarheid aan onze naasten, gedisciplineerd, rustig en met een diepe concentratie.

Hij zou zijn opdrachten op tijd af hebben gehad. Met liefde zou Hij de laatste hand eraan leggen, denkend aan de vreugde van zijn klanten als dezen zijn eenvoudige, maar perfect gemaakte produkt in ontvangst nemen. Hij zou moe geweest zijn... Jezus deed zijn werk tevens op een volledig bovennatuurlijke, doeltreffende manier, in de zin dat Hij door zijn werk de verlossing van de mensheid verwezenlijkte, door en uit liefde met zijn Vader verenigd en ook verenigd met de mensen door zijn liefde voor hen.⁶ En wat men uit liefde doet, schept verplichtingen.

Geen christen mag ooit denken, dat het geringe belang of sociale aanzien van de eigen taken een excuus zijn om die niet zo goed mogelijk te verrichten. Ook als sommigen in hun oppervlakkigheid een bepaald beroep niet voldoende zouden waarderen —of zelfs minachten—, blijft het waar dat God ons werk ziet en de waarde ervan kent. En het kan zò belangrijk worden, dat wij er ons geen voorstelling van kunnen maken. «Je hebt me gevraagd wat je de Heer kunt aanbieden. Ik hoef niet lang over mijn antwoord na te denken: hetzelfde als altijd, alleen beter uitgevoerd en met een afwerking vol liefde, die je meer aan Hem en minder aan jezelf laat denken.»⁷

1.3 Voor elke christen die veel aan God denkt, wordt arbeid tot gebed. Het zou erg jammer zijn als we ons beperken tot 'aardappelen schillen', in plaats van ons te heiligen door ze 'goed te schillen'. Het werk is een manier om gedurende de dag bij God te zijn en een grote gelegenheid om de deugden te beoefenen. Zonder deze deugden kan de christen de heiligheid waartoe Hij ons opgeroepen heeft nooit bereiken. Tegelijkertijd is het een goede mogelijkheid om op een effectieve manier apostolaat te beoefenen.

Bidden is spreken met God: ons hart en onze ziel voor Hem openen met het doel Hem te prijzen, Hem te danken, Hem eerherstel te geven en Hem om meer hulp te vragen. Dit kan gebeuren door middel van gedachten, woorden en gevoelens. Bidden kan zowel met als zonder woorden. Maar men kan ook bidden door middel van activiteiten die een communicatie met God tot stand brengen, die Hem laten zien hoeveel we van Hem houden en hoezeer we Hem nodig hebben. Zo wordt «elk werk dat goed wordt afgemaakt en gedaan is met bovennatuurlijke visie»⁸ een gebed, doordat wij dan op een gewetensvolle manier met God meewerken in het vervolmaken van de dingen die Hij heeft geschapen. Laten we proberen ze met de liefde van God vruchtbaar te maken, zodat ze bijdragen aan de voltooiing van zijn verlossingswerk. Dit vond niet alleen op Calvarië plaats, maar ook in de jaren van arbeid in Nazareth.

De christen die door de genade verenigd is met Christus, zet zijn werkzaamheden om in gebed. Daarom is 's-morgens de devotie van het opdragen van het dagelijks werk zo belangrijk. Elke morgen als we opstaan, vertellen we de Heer in enkele woorden dat onze hele dag voor Hem is. Het is heel belangrijk voor ons innerlijk leven dat we dit verschillende keren in de loop van de dag herhalen, vooral tijdens de heilige mis. Maar de waarde van dit gebed dat het werk van de christen is, zal afhangen van de liefde die we erin leggen, van de eerlijkheid van onze intenties, van de beoefening van de naastenliefde, van de inspanning om het met vakbekwaamheid te voltooien. Hoe meer we ons bewust zijn van onze intentie om ons werk tot een instrument van de verlossing te maken, des te beter zullen we het verrichten. En des te groter is de hulp die we aan geheel de Kerk zullen geven. De aard van ons werk vraagt soms een grote mate van concentratie en maakt het moeilijk onze gedachten vaak op God te richten. Maar als we de gewoonte hebben om met Hem te spreken en we ons inspannen om Hem te vinden, zal Hij als het ware 'een achtergrondmuziek' zijn bij alles wat we doen. Als we op deze manier te werk gaan, zullen arbeid en innerlijk leven elkaar niet onderbreken, «precies zoals onze hartslag onze aandacht voor al onze bezigheden niet onderbreekt.»⁹ Integendeel, werk en gebed vullen elkaar aan, precies zoals stemmen en instrumenten zich in de muziek tot een harmonieus geheel vermengen. Werk verstoort het gebedsleven niet, maar wordt tot voertuig daarvan. Dan zal werkelijkheid worden wat we in dit prachtige gebed¹⁰ vragen: *Actiones nostras, quaesumus, Domine, aspirando praeveni et adiuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te coepta finiatur*: Mogen onze handelingen, zo smeken wij Heer, door uw ingevingen worden voorafgegaan en door uw bijstand vergezeld worden, opdat al onze gebeden en werken steeds bij U beginnen en —bij U begonnen— tot een goed einde gebracht worden.¹¹

Als Jezus, die we tot middelpunt van ons bestaan gemaakt hebben, achter alles staat wat we doen, zal het meer en meer vanzelfsprekend worden om de rustpauzes, die tijdens alle arbeid voorkomen, te gebruiken om die 'achtergrondmuziek' tot een echte lofzang te maken. Als we iets anders gaan doen, in de auto voor een rood stoplicht wachten, een studie-onderdeel afronden, als we op een telefoontje zitten te wachten of het gereedschap op zijn plaats terugzetten..., dan zal dat schietgebedje bij ons opkomen, die blik op een beeltenis van Onze Lieve Vrouw of op een kruis-

beeld, een gebed zonder woorden tot onze engelbewaarder, die ons van binnen sterken en ons helpen met onze taak verder te gaan.

Omdat de liefde altijd de juiste middelen weet te vinden, omdat zij vindingrijk is, zullen we enkele «menselijke hulpmiddelen» weten aan te wenden, geheugensteuntjes, die ons helpen niet te vergeten dat we via alles wat menselijk is, tot God dienen te komen. «Zorg voor een afbeelding van Onze Lieve Vrouw op je werktafel, in je kamer, in je agenda... en kijk ernaar aan het begin van je werk, tijdens je werk en aan het einde van je werk. Zij zal voor jou —ik verzeker het je— de kracht verkrijgen om van je werk een liefdevol gesprek met God te maken.»¹²

—1. *Mc* 1,16-17. —2. *Joh* 1,35-42. —3. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *Als Christus nu langs komt*, 45. —4. *IDEM, De Voor*, 498. —5. Vgl. *Mc* 7,37. —6. Vgl. J.L. ILLANES, *On the Theology of Work*. —7. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *De Voor*, 495. —8. R. GÓMEZ PÉREZ, *Faith and Life*. —9. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *Brief*, 15 september 1948. —10. *Enchiridion Indulgentiarum*, 1. —11. Vgl. S. CANALS, *Jesus as friend*. —12. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *De Voor*, 531.

EERSTE WEEK. DINSDAG

2. KINDEREN VAN GOD

—Het besef van ons goddelijke kinschap geeft zin aan ons bestaan. —Enige consequenties: broederlijkheid, optimisme, vertrouwen in het gebed. —Erfgenamen van Christus. Vreugde.

2.1 «Ik stel mij een koning aan, op Sion, mijn heilige berg. Nu wil ik Jahwe's beslissing verkondigen; Hij heeft Mij gezegd: Gij zijt mijn Zoon; Ik heb U heden verwekt (Ps 2,6-7). God onze Vader heeft ons in zijn barmhartigheid zijn Zoon tot koning gegeven [...]. Gij zijt mijn Zoon: met die woorden wendt Hij zich tot Christus en tot u en mij, als we besluiten om *alter Christus, ipse Christus* te zijn.»¹ En dat is, ondanks onze zwakheden, precies datgene wat we willen doen: Christus navolgen, onszelf identificeren met Hem, goede kinderen van God zijn tijdens ons werk en bij onze normale dagelijkse bezigheden.

Afgelopen zondag beschouwden wij Jezus, toen Hij naar Johannes ging om zich net als de anderen in de Jordaan te laten dopen. De Heilige Geest daalde over Hem neer en men hoorde de stem van de Vader zeggen: *Dit is mijn Zoon, mijn veelgeliefde; in wie Ik welbehagen heb.*² In alle eeuwigheid is Jezus Christus, de *eniggeboren Zoon van God, vóór alle tijden geboren uit de Vader [...], niet geschapen, één in wezen met de Vader, en dóór Wie alles geschapen is*, zoals we tijdens de heilige mis in het Credo belijden. In Hem en door Hem —waarlijk God en waarlijk mens— zijn wij kinderen van God en erfgenamen van het Rijk der hemelen geworden.

Overall in het Nieuwe Testament neemt ons goddelijk kinschap een centrale plaats in bij de verkondiging van de Blijde Boodschap, als een veelzeggende uiting van de liefde van God voor de mens: *Hoe groot is de liefde die de Vader ons betoond heeft! Wij worden kinderen van God genoemd en we zijn het ook.*³ Jezus zelf toonde zijn leerlingen voortdurend deze waarheid: heel direct door hen te leren God als hun vader aan te spreken⁴; door hen te wijzen op de heiligheid als kinderlijke navolging⁵; en ook door talrijke gelijkenissen, waarin God voorgesteld wordt als een Vader. Een bijzonder goed beeld van God onze Vader wordt ons gegeven in de parabel van de verloren zoon.

In zijn oneindige goedheid heeft God de mens geschapen en hem tot de bovennatuurlijke orde verheven, opdat hij met de heiligmakende genade zou kunnen binnendringen in de intimiteit van de allerheiligste Drieëenheid, in het leven van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, zonder dat zijn eigen natuur als schepsel vernietigd of geweld zou worden aangedaan. Hij deed dit door de onuitsprekelijke gave van het goddelijk kinschap.⁶ Hij maakt ons tot zijn kinderen. Ons goddelijk kinschap is niet louter een titel; het is een werkelijke verheffing, een daadkrachtige verandering van het diepste van ons wezen. Daarom *zond God zijn eigen Zoon, geboren uit een vrouw [...] opdat wij de rang van zonen zouden verkrijgen. En het bewijs dat ge zonen zijt: Hij heeft de Geest van zijn Zoon in ons hart gezonden, die roept: Abba, Vader. Je bent dus niet langer slaaf maar zoon, en als je zoon bent, dan ook erfgenaam, door toedoen van God.*⁷

Onze Heer verdiende voor ons de meest waardevolle gave: de Heilige Geest, die ons doet uitroepen: *Abba, Vader!*, die ons vereenzelvigd met Christus en ons tot kinderen van God maakt. «Hij zegt ons: *Gij zijt mijn zoon*. Geen vreemdeling, geen dienaar die met welwillendheid behandeld wordt, geen vriend... dat zou al veel zijn! Zoon! Zelf effent Hij de weg voor ons, opdat wij Hem met de liefde van een zoon benaderen, of —dat mag ik wel zeggen— met de 'schaamteloosheid' van een zoon aan wie de vader niets kan weigeren.»⁸

Hij sprak tot mij: Gij zijt mijn zoon, Ik heb U heden verwekt. Deze woorden van psalm 2, die hoofdzakelijk betrekking hebben op Christus, zijn ook tot ieder van ons gericht. Zij geven zin aan heel

onze dag en heel ons leven, als wij ondanks onze gebreken en zwakheden vastberaden zijn Christus te volgen, trachten te leven zoals Hij, ons te identificeren met Hem in onze eigen omstandigheden. Dieper doordringen in de consequenties van ons goddelijk kindschap zal bij tijd en wijle het voorwerp van bijzondere aandacht zijn in onze ascetische strijd en eveneens van ons gewetensonderzoek.

2.2 Indien we als goede kinderen van God leven, zien we alles, ook de kleine gebeurtenissen van elke dag, in het licht van het geloof en wennen we eraan te denken en te handelen in overeenstemming met de wil van Christus. In de eerste plaats proberen we alle mensen die we ontmoeten, te zien als onze broeders en zusters, omdat wij allen kinderen van dezelfde Vader zijn. Onze waardering en ons respect voor anderen zal in ons hetzelfde verlangen oproepen, dat in Christus' hart aanwezig is: het verlangen naar hun heiligheid. Boven alles zal de broederlijke liefde ons ertoe aanzetten, dat deze mensen steeds dichterbij Christus komen en steeds meer volkomen kinderen van God, onze Vader worden. We zullen dezelfde apostolische inzet van Christus bezitten: zijn ijver voor de glorie van zijn Vader en de redding van de mensheid.⁹ De uitingen van deze broederlijkheid, die geworteld is in het goddelijk kindschap, kunnen in de loop van onze dag ontelbaar zijn: gebed, een beetje materiële hulp, begrip voor andermans gebreken.

Wij zijn kinderen van God: dit is niet 'een aspect erbij' van ons leven. Het bepaalt ons hele bovennatuurlijke leven en leert hoe we moeten omgaan met elke gebeurtenis. Het is geen afzonderlijke deugd met eigen handelingen, maar de voortdurende hoedanigheid van ons bestaan, die alle deugden doordrenkt.¹⁰ In alle situaties en omstandigheden zijn wij voor alles en boven alles kinderen van God. En deze vaste overtuiging vervult heel ons leven en handelen: «We kunnen niet alleen maar zo nu en dan kinderen van God zijn, ook al wijden we bepaalde momenten bijzonder aan de overweging daarvan, aan het doordringen in de zin van ons goddelijk kindschap, dat het merg van de godsvrucht is.»¹¹

Indien we deze waarheid vaak in overweging nemen —ik ben een kind van God— en als we dieper doordringen in de betekenis daarvan, dan zal onze dag vervuld worden van vrede, rust en vreugde. We zullen vastberaden op God onze Vader, van wie alles afhangt, steunen, in moeilijkheden en tegenslagen, als het ons allemaal eens te veel wordt.¹² Wij zullen gemakkelijker naar het huis van de Vader terugkeren, zoals de verloren zoon, indien we het hebben verlaten door onze fouten en zonden. We zullen niet uit het oog verliezen, dat onze Vader altijd op ons staat te wachten om ons te omhelzen en ons onze waardigheid, zijn kinderen te zijn, terug te geven, als we die verloren mochten hebben. Hij staat te wachten om ons te overladen met weldaden tijdens een groot feestmaal, zelfs als we ons duizend of meer malen misdragen hebben. Ons gebed zal —zoals op dit moment dat we geheel aan God wijden— werkelijk het gesprek zijn van een zoon met zijn vader; van een zoon die weet dat zijn vader hem begrijpt, naar hem luistert en hem alle aandacht geeft, zoals nooit iemand anders gedaan heeft. Een vertrouwensvol gesprek met God, dat ons dikwijls aanzet tot een vraaggebed, omdat we hulpbehoevende kinderen zijn; een gesprek met God, dat ons leven tot thema heeft: «Alles wat we denken en op ons hart hebben, onze vreugde, verdriet, hoop, teleurstellingen, succes, ons falen. Zelfs de meest triviale gebeurtenissen van de afgelopen dag. We zullen ontdekken dat onze hemelse Vader in al onze zaken geïnteresseerd is.»¹³

2.3 Een zoon is ook erfgenaam; hij heeft als het ware een zeker 'recht' op de bezittingen van zijn vader; wij zijn *erfgenamen van God, tezamen met Christus*.¹⁴ Psalm 2, de psalm van het koningschap van Christus en van het goddelijk kindschap, vervolgt met deze woorden: *Vraag Mij, Ik geef U de volken als erfdeel, schenk U de aarde als eigendom*.¹⁶

Wij krijgen nu reeds in dit leven een voorproefje van de erfenis die ons beloofd is: de *gaudium cum pace*¹⁷, de diepe vreugde te weten dat we kinderen van God zijn, die niet steunt op onze verdiensten, gezondheid of succes, en die evenmin bestaat in een leven zonder moeilijkheden. Die vrede ontstaat door de vereniging met God en is gefundeerd op de overweging dat Hij altijd van ons houdt, ons opneemt en ons vergeeft... en dat Hij voor ons een plaats heeft bereid in de hemel, naast Hem, en wel voor eeuwig. Wij verliezen deze vreugde, wanneer we de betekenis van ons goddelijk kindschap terzijde schuiven, wanneer we Gods wil, die altijd wijs en liefdevol is, niet zien in de moeilijkheden en tegenslagen heen, waar we elke dag mee van doen krijgen.

Onze Vader wil niet, dat we deze diepgewortelde vreugde verliezen. Hij wil ons altijd blij en tevreden vreugdevol zien, zoals vaders op aarde hun kinderen altijd willen zien.

Als de christen in deze vrede- en vreugdevolle houding —*gaudium cum pace*¹⁶— leeft, zal hij veel goed doen voor de mensen om hem heen. De echte vreugde is een buitengewoon machtig middel in het apostolaat. «De christen is een vreugdezaaier, en dit verklaart waarom hij grote dingen tot

stand brengt. Vreugde is een van de meest onweerstaanbare krachten in de wereld: ze brengt rust, ontwapent, verovert, slaapt mee. Een vreugdevol iemand is een apostel: hij trekt de mensen tot God door hun te tonen wat Gods aanwezigheid in de ziel voortbrengt. Om die reden geeft de Heilige Geest ons de raad: *Wees niet bedroefd, maar de vreugde die Jahwe u schenkt zij uw kracht* (Neh 8,10).»¹⁷

—1. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *Als Christus nu langs komt*, 185.—2. *Mc* 1,9-12. —3. *I Joh* 3,1. —4. Vgl. *Mt* 6,9. —5. Vgl. *Mt* 5,48. —6. Vgl. F. OCÁRIZ, *Awareness of our Divine Filiation*. —7. *Gal* 4,5-7. —8. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *Als Christus nu langs komt*, 185. —9. Vgl. B. PERQUIN, *Abba, Father*, London 1965. —10. Vgl. F. OCÁRIZ, *o.c.* —11. *Gesprekken met Mgr. Escrivá*, 102. —12. Vgl. J. LUCAS, *We are children of God*, 1973. —13. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *Vrienden van God*, 245. —14. *Rom* 8,17. —15. *Ps* 2,8. —16. *Romeins missaal*, Voorbereiding op de mis. —17. M.V. BERNADOT, *De l'Eucharistie à la Trinité*.

EERSTE WEEK. WOENSDAG

3. GEBED EN APOSTOLAAT

—Het mensenhart is gericht op het beminnen van God. De Heer wil en zoekt de persoonlijke ontmoeting met elk van ons. —Geen gelegenheid tot apostolaat voorbij laten gaan. De apostolische hoop krachtig bewaren. —Gebed en apostolaat.

3.1 In het evangelie van de mis van vandaag vertelt sint Marcus wat Jezus deed nadat Hij de dag tevoren had doorgebracht met het genezen van zieken, prediken en te woord staan van de menigte die naar Hem was toegekomen. *Vroeg, nog diep in de nacht, stond Hij op, ging naar buiten en begaf zich naar een eenzame plaats, waar Hij bleef bidden. Simon en diens metgezellen kwamen Hem achterop en toen ze Hem gevonden hadden, zeiden ze: Iedereen zoekt U*¹.

Iedereen zoekt U. Ook in onze tijd «honger» de mensen naar God. Tot op de dag van vandaag gelden nog steeds de woorden van het begin van Augustinus' Belijdenissen: «Gij hebt ons gemaakt naar U, en rusteloos blijft ons hart totdat het zijn rust vindt in U.»² Het menselijke hart is gemaakt om God te zoeken en Hem te beminnen. En de Heer vergemakkelijkt dit verlangen, want Hij zoekt ook ieder van ons, door ontelbare genaden en een tedere, liefdevolle zorg. Als we iemand naast ons zien, over iemand vernemen via een krantebericht, radio of televisie, kunnen we altijd denken, zonder vrees dat we ons vergissen: deze mens wordt door Christus geroepen; hij heeft daadwerkelijke genaden van Hem gekregen. «Let goed op: er zijn op de wereld veel mannen en vrouwen, en de Meester roept ze állen, zonder uitzondering.

»Hij roept hen tot een christenleven, een heilig leven, een leven van uitverkiezing, een eeuwig leven.»³ Dit is het fundament van onze apostolische hoop. Op de een of andere manier blijft Christus iedereen roepen. Onze zending is —in opdracht van God— deze ontmoetingen met de genade te vergemakkelijken.

In een commentaar op deze passage uit het evangelie schrijft de heilige Augustinus: «Het menselijke geslacht is ernstig ziek, niet door een lichamelijke ziekte, maar door de zonden. Het ligt als een ernstig zieke man, overal op de aardbol, van Oost tot West. Om deze stervende te genezen daalde de almachtige Geneesheer af. Hij vernederde zich door zelfs het menselijk vlees aan te nemen, dat wil zeggen, door zelfs tot het ziekbed te naderen.»⁴ Enkele weken geleden hebben wij Jezus aanschouwd in de grot van Bethlehem, arm en hulpeloos. Hij had onze menselijke natuur aangenomen om de mensen zeer nabij te zijn en ons te redden. Daarna mediteerden wij over zijn verborgen leven in Nazareth, waar Hij werkte zoals ieder ander, om ons te leren dat wij Hem moeten zoeken in het dagelijkse leven; om zich voor iedereen toegankelijk te maken en om ons door zijn heilige Mensheid in staat te stellen de allerheiligste Drieëenheid te bereiken. Zoals Petrus, gaan ook wij Hem tegemoet in het gebed —in onze persoonlijke dialoog met Hem— en zeggen we tegen Hem: *Iedereen zoekt U*. Help ons, o Heer, om het onze familieleden, onze vrienden, onze collega's en iedereen die onze weg kruist, gemakkelijker te maken U te vinden. Ze hebben U nodig. Leer ons U bekend te maken door het voorbeeld van een vreugdevol leven, door goed werk te leveren, door een woord dat de harten raakt.

3.2 «In een kerk in een Duits dorpje, dat tijdens de Tweede Wereldoorlog nagenoeg volledig verwoest werd, bevond zich een heel oud kruisbeeld, waarvoor de plaatselijke bevolking een grote devotie koesterde. Toen men met de wederopbouw van de kerk wilde beginnen, vonden de dorpsbewoners tussen de ruïnes het prachtige houtsnijwerk van de gekruisigde Jezus, zonder armen. Ze wisten niet wat ze moesten doen. Sommigen wilden hetzelfde kruisbeeld, na restauratie, met nieuwe armen, in de kerk ophangen. Anderen vonden het beter om een replica van het originele kruisbeeld te laten

maken. Uiteindelijk, na veel overleg, besloten ze om het houtsnijwerk, dat altijd vooraan in de kerk had gestaan, terug te zetten zoals het gevonden was, maar met de inscriptie: 'U bent mijn armen...' Zó hangt het nu boven het altaar.»⁵

Wij zijn Gods armen in de wereld, omdat Hij zich van mensen heeft willen bedienen. God zendt ons uit, opdat Hij dichterbij deze geschonden wereld kan komen, die zo vaak de Geneesheer niet weet te vinden die de mensen gezond kan maken. We moeten met veel mensen over God spreken, met de vaste hoop dat Christus iedereen kent en dat alleen bij Hem redding en woorden van eeuwig leven te vinden zijn. Daarom mogen we —uit luiheid, gemakzucht, vermoeidheid of menselijk opzicht— geen enkele gelegenheid voorbij laten gaan: normale dagelijkse gebeurtenissen, het commentaar op een krantebericht, een kleine dienst die wij bewijzen of die ons bewezen wordt..., maar ook uitzonderlijke gebeurtenissen zoals ziekte of het overlijden van een familielid... «Wie omwille van internationale betrekkingen, voor zaken ofwel voor een vakantie op reis gaan, moeten wel bedenken, dat zij overal ook reizende verkondigers van Christus zijn en zich ook werkelijk als zodanig moeten gedragen.»⁶ Paus Johannes Paulus I spoorde in zijn eerste boodschap de gelovigen aan om alle wegen, alle mogelijkheden te bestuderen, en alle middelen te benutten om *te pas en te onpas*⁷ aan alle mensen het heil te verkondigen. «Als alle zonen van de Kerk —zo zei de paus— onvermoeibare zendingen van het evangelie zouden zijn, dan zou er een nieuwe opbloei van heiligheid en van vernieuwing plaatsvinden in deze wereld die smacht naar liefde en waarheid.»⁸

Laten we krachtig de hoop in het apostolaat bewaren, zelfs al lijkt het moeilijk in onze omgeving. De wegen van de genade zijn inderdaad onnaspeurlijk. Maar God heeft op ons willen rekenen bij de redding van de zielen. Wat jammer, als door het verzuim van christenen veel mensen nooit dichterbij God komen. Daarom moeten wij ons persoonlijk verantwoordelijk ervoor voelen, dat geen enkele vriend, bekende of buurman met wie we enigermate omgaan, tot de Heer zou kunnen zeggen: *hominem non habeo*⁹: ik heb niemand gevonden die mij over U gesproken heeft, niemand heeft mij de weg gewezen. Soms zal onze omgang enkel het begin zijn van de weg die naar Jezus leidt: een goed gekozen opmerking, een boek om het geloof opnieuw te bevestigen, een betrouwbaar advies, een bemoedigend woord... en altijd de achting en het voorbeeld van een oprecht gedrag.

«Het christendom bezit de grote gave de enige diepe wonde van de menselijke natuur uit te wassen en te helen. En het succes van het christendom hebben we meer aan die genezende kracht te danken dan aan heel een encyclopedie vol wetenschappelijke kennis en heel een bibliotheek van polemieken. Daarom zal het christendom blijven bestaan zolang de mensheid bestaat.»¹⁰ Laten we ons vandaag afvragen: hoeveel mensen heb ik de zojuist voorbijgekerste kersttijd op een christelijke manier helpen beleven? Laten we bidden voor onze vrienden, die we willen aanmoedigen om te gaan biechten of de middelen aan te wenden om hun vorming en kennis van de leer van de Heer te verbeteren.

3.3 De Heer wil ons tot zijn instrumenten maken om zo zijn verlossingswerk tegenwoordig te stellen in de aardse bezigheden, in het gewone leven van alledag. Maar hoe kunnen we goede instrumenten van God zijn, als we zélf ons gebedsleven niet verzorgen, als we in het gebed weinig of geen persoonlijke omgang met Christus hebben? *Kan soms de ene blinde de andere leiden? Vallen dan niet beiden in de kuil?*¹¹ Het apostolaat is de vrucht van de liefde voor Christus. Hij is het licht waarmee we moeten verlichten, de waarheid die we moeten onderrichten, het leven dat we willen doorgeven. En dit zal alleen mogelijk zijn, als we mannen en vrouwen zijn die door het gebed met God verenigd blijven. Het is ontroerend te zien hoe de Heer, bij al zijn apostolische activiteiten, heel vroeg, *nog diep in de nacht*, opstaat om met God zijn Vader te spreken en de nieuwe dag aan Hem toe te vertrouwen, een dag die wederom vervuld zal zijn van aandacht voor de zielen.

We moeten Hem navolgen. In het gebed, door de omgang met Jezus zullen we leren begrip te hebben voor anderen, de vreugde te bewaren, de mensen die God op onze weg plaatst, met hartelijkheid en respect te bejegenen. Zonder gebed zou de christen als een plant zonder wortels zijn: zij droogt in korte tijd uit en kan geen vruchten voortbrengen. In de loop van de dag kunnen en moeten we zeer veel met God spreken. Hij is niet ver weg: Hij is dicht bij ons, Hij staat naast ons. Hij aanhoort ons altijd, maar in het bijzonder op momenten zoals nu, waarin we ons nadrukkelijk erop toeleggen om met Hem te spreken, zonder anoniem te blijven, in een vertrouwelijke dialoog. Naarmate we ons openstellen voor wat God van ons verlangt, zal onze dag goddelijk effectief zijn en zal het gemakkelijker blijken de dialoog met Jezus niet te onderbreken. Ons apostolisch leven is daadwerkelijk waard wat ons gebed waard is.¹²

Bidden is altijd vruchtbaar en is in staat ons hele leven te ondersteunen. Uit het gebed put-

ten we de kracht om de moeilijkheden met de zwier van de kinderen Gods aan te pakken. En de kracht tot volharding —trouw in de omgang met onze vrienden— die zo noodzakelijk is in alle apostolaatswerk. Om die reden moet onze vriendschap met Christus elke dag dieper en oprechter worden. Daarom moeten we ons ernstig erop toeleggen om elke opzettelijke zonde te vermijden, ons hart alleen voor God vrij te houden, nutteloze gedachten uit te roeien, die vaak de oorzaak zijn van fouten en zonden. We moeten regelmatig onze meningen zuiveren en ons hele bestaan en al onze daden op God richten... Soms moeten we strijden tegen de moedeloosheid die kan ontstaan uit de gedachte, dat we geen vooruitgang maken in ons persoonlijk gebed. Als dit zou gebeuren, maken we het de duivel gemakkelijk om ons te verleiden het bidden op te geven. We mogen het gebed nooit opgeven: niet als we moe zijn en de aandacht er niet helemaal bij kunnen houden, niet als we geen 'gevoelens' in het gebed hebben, niet als we —ongewild— verstrooid raken. Het gebed is de steunpilaar van ons leven en de onvervangbare voorwaarde voor elk apostolaat.

Aan het einde van deze tijd van gebed willen we de machtige voorspraak van sint Jozef inroepen, die schitterende leraar voor ons innerlijke leven. We vragen hem —die zo lang aan de zijde van Jezus leefde— ons te leren Hem lief te hebben en elke dag van ons leven vertrouwelijk met Hem om te gaan, zelfs op die dagen dat we het zo druk lijken te hebben dat we het moeilijker vinden om de gebruikelijke tijd vrij te maken voor een gesprek met Hem. Onze moeder Maria zal, samen met de heilige Aartsvader, onze voorspreekster zijn.

—1. *Mc* 1,29-39. —2. H. AUGUSTINUS, *Belijdenissen*, 1,1,1. —3. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *De Smidse*, 13. —4. H. AUGUSTINUS, *Preek 87*, 13. —5. Vgl. F. FERNÁNDEZ CARVAJAL, *Lukewarmness. The Devil in Disguise*, bl. 163. —6. VATICANUM II, Decr. *Apostolicam actuositatem*, 14. —7. *2 Tim* 4,2. —8. JOHANNES PAULUS I, *Toespraak*, 27 augustus 1978. —9. *Joh* 5,7. —10. Kard. J.H. NEWMAN, *The Religious Sense*. —11. *Lc* 6,39. —12. Vgl. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *De Weg*, 108.

EERSTE WEEK. DONDERDAG

4. DE SACRAMENTELE COMMUNIE

—Jezus wacht elke dag op ons. —Werkelijke tegenwoordigheid van Christus in het tabernakel. Consequent gedrag. —De Heer geneest en zuivert ons in de heilige communie en geeft ons de genade die we nodig hebben.

4.1 Er kwam eens een melaatse bij Jezus; hij viel op zijn knieën en smeekte Hem: *Als Gij wilt, kunt Gij mij reinigen*. En de Heer, die altijd ons heil wil, werd door medelijden bewogen, raakte hem aan en sprak tot hem: *Ik wil, word rein. Terstond verdween de melaatsheid en was hij gereinigd.*¹ «Die man knielde neer en wierp zich op de grond —een uiting van nederigheid—, opdat eenieder zich zou schamen over de smetten van zijn leven. Maar schaamte mag een bekentenis niet verhinderen: de melaatse toonde zijn zweren en vroeg om genezing. Bovendien is zijn gebed vervuld van godsvrucht, dat wil zeggen, hij erkende dat de macht om hem te genezen in handen van de Heer lag.»² In zijn handen ligt ook nu nog altijd het geneesmiddel dat wij zozeer nodig hebben.

Dezelfde Christus wacht elke dag op ons in de heilige eucharistie. Daar is Hij, waarachtig, werkelijk en wezenlijk tegenwoordig, met zijn Lichaam en Bloed, zijn Ziel en zijn Godheid. Daar bevindt Hij zich met heel de glans van zijn glorie, omdat *Christus, eenmaal uit de doden verreezen, niet meer sterft.*³ Lichaam en ziel blijven voor altijd onafscheidelijk verenigd in de Persoon van het Woord. Heel het mysterie van de menswording van Gods Zoon is vervat in de heilige Hostie, samen met de diepe rijkdom van zijn allerheiligste Mensheid en de oneindige grootheid van zijn Godheid, beide versluierd en verborgen. In de heilige eucharistie vinden we dezelfde Heer die tegen de melaatse zei: *Ik wil, word rein*. Dezelfde Heer, die door de engelen en heiligen aanschouwd en in alle eeuwigheid geprezen wordt.

Wanneer wij tot een tabernakel naderen, vinden we Hem daar. Misschien hebben we, voor zijn aanschijn, vaak de hymne herhaald, waarin de heilige Thomas van Aquino het geloof en de godsvrucht van de Kerk heeft uitgedrukt en die door zoveel christenen tot persoonlijk gebed is gemaakt:

*Ik aanbid U, Godheid in verborgen staat,
die in broodsgedaante waarlijk schuil hier gaat.
Heel mijn hart deemoedig U zijn hulde reikt,
daar het U beschouwend t'enemaal bezwijkt.
Smaak, gezicht en tastzin, 't wordt hier al misleid,
door het gehoor alleen maar heb ik zekerheid.*

*Ik geloof wat ons Gods Zoon heeft gezegd,
't Woord der waarheid zelf is boven alles echt.
Aan het kruis verborgt Gij slechts uw godlijkheid,
hier verbergt Gij tevens uwe menselijkheid.
Beide toch gelovend, hetend beide waar,
vraag ik wat eens vroeg de goede moordenaar.
'k Zie niet zoals Thomas uwe wonden wijd,
maar dat Gij mijn God zijt, met hem ik belijd.
Doe m'in U geloven immer meer en meer,
op U vurig hopen, U beminnen, Heer.⁴*

Deze wonderbaarlijke tegenwoordigheid van Jezus onder ons zou ons leven elke dag moeten hernieuwen. Als we Hem ontvangen, als we Hem bezoeken, kunnen we in strikte zin zeggen: *Vandaag was ik bij God*. Wij worden gelijk aan de apostelen en de leerlingen, aan die heilige vrouwen die de Heer vergezelden op zijn tocht door Judea en Galilea. «*Non alius sed aliter*», Hij is dezelfde, maar Hij is er op een andere wijze, zoals de theologen plegen te zeggen. Hij is hier bij ons, in elke stad, in elk dorp. Met hoeveel geloof brengen we Hem een bezoek? Met hoeveel liefde ontvangen we Hem? Hoe bereiden we ons lichamelijk en geestelijk voor op het ontvangen van de heilige communie?

4.2 De melaatse werd lichamelijk gereinigd, toen hij de hand van Christus voelde. Wij kunnen vergoddelijkt worden door de ontmoeting met Jezus in de heilige communie. Zelfs de engelen zijn verbaasd over zo'n groot mysterie. De Geest van Christus is aanwezig in de heilige Hostie, en al zijn menselijke krachten behouden hierin dezelfde eigenschappen als in de hemel. Niets ontsnapt aan de liefdevolle en beminnelijke blik van Christus: noch de materiële schepping, noch de glorie van de zaligen in de hemel, noch het handelen van de engelen. Hij kent verleden, heden en toekomst. «Zijn eucharistisch leven is een leven van liefde. Uit het hart van Christus stijgt onophoudelijk de warmte van een oneindige liefde op. Heel het innerlijke leven van de priesterlijke ziel van het vleesgeworden Woord —aanbidding, smeking, dankzegging, eerherstel— wordt geïnspireerd door deze grenzeloze liefde.»⁵ De Heilige Drieëenheid wordt oneindig verheerlijkt door Jezus Christus, aanwezig in het tabernakel.

De heilige Thomas van Aquino⁶ leert ons, dat het Lichaam van Christus in de heilige eucharistie tegenwoordig, zoals het in zichzelf is, evenals de ziel van Christus met haar verstand en wil. Uitgesloten zijn alleen de relaties tot de kwantiteit, want Christus is in de heilige Hostie niet aanwezig op de wijze van een kwantiteit die in de ruimte gelokaliseerd kan worden.⁷ Hij is met zijn verheerlijkt Lichaam op mysterieuze en onuitsprekelijke wijze tegenwoordig.

De tweede Persoon van de Allerheiligste Drieëenheid is aanwezig in het tabernakel, dat we elke dag kunnen bezoeken, misschien wel heel dicht bij onze woning of het kantoor waar we werken, misschien in de kapel van de school, van het ziekenhuis of het vliegveld. Hij is er aanwezig met de soevereine macht van zijn niet-geschapen godheid. Hij, de eniggeboren Zoon van God, voor wie de machten en krachten beven, door wie alles gemaakt werd; in macht, wijsheid en barmhartigheid gelijk aan de andere Personen van de Allerheiligste Drieëenheid, Hij blijft altijd bij ons als een van ons, maar tegelijkertijd blijft Hij altijd God. Inderdaad, *onder u staat Hij die gij niet kent*.⁸ Opgeslokt door onze zaken, het werk, onze dagelijkse zorgen, denken wij er wel dikwijls aan, dat daar, zo dicht bij, naast ons huis, waarlijk de barmhartige en almachtige God woont? Ons grootste falen, de grootste fout van ons leven zou zijn, dat men van ons op een bepaald moment hetzelfde zou kunnen zeggen als hetgeen sint Jan onder inspiratie van de Heilige Geest schreef: *Hij kwam in het zijne, maar de zijnen aanvaardden Hem niet*⁹, omdat ze —zo kunnen we eraan toevoegen— het te druk hadden met hun eigen dingen en hun eigen werk, allemaal zaken die zonder Hem volslagen onbelangrijk zijn. Vandaag maken wij echter het vaste voornemen liefdevol en waakzaam te blijven: door ons ten zeerste te verheugen als we een kerk zien, door in de loop van de dag vaak geestelijke communies en akten van liefde en geloof te zeggen. We willen Hem eerherstel geven voor hen die in onverschilligheid aan Hem voorbijgaan.

4.3 *Pelikaan vol goedheid, Jezus onze Heer, reinig mij, onreine, door uw zuiver Bloed, waarvan één druppel zelfs verlossen kan heel het wereldrond van al zijn zondigheid.*¹⁰

De Heer geeft ons, ieder afzonderlijk, in de heilige eucharistie hetzelfde genadeleven dat Hij door zijn menswording in de wereld bracht.¹¹ Als we meer geloof hadden, zouden dezelfde wonderen zich in ons voltrekken, telkens als we zijn heilige Mensheid ontmoeten. Bij elke communie zou

Hij ons tot in het diepste van de ziel zuiveren van onze zwakheden en onvolmaaktheid *Doe m'in U geloven immer meer en meer*, zo nodigt de eucharistische hymne ons uit te smeken en innerlijk uit te roepen. Als we Hem in geloof naderen, zullen we dezelfde woorden horen die Hij tot de melaatse sprak: *Ik wil, word rein*. Bij andere gelegenheden zullen we zien hoe Hij opstaat en zich tegen de golven keert, zoals op het meer van Tiberias, om de storm te bedaren. En ook in onze ziel zal grote rust heersen, zij zal van vrede vervuld worden.

Pelikaan vol goedheid, Jezus onze Heer... In de heilige communie geeft de Heer ons niet alleen geestelijk voedsel, maar Hij geeft zichzelf als voedsel aan ons. Vroeger meende men dat een pelikaan, als zijn kuikens dood gingen, zijn borst opende en zijn dode jongen met zijn bloed voedde en hen zo weer tot leven bracht... Christus geeft ons het eeuwig leven. Als we de heilige communie in de juiste gesteldheid ontvangen, zal deze in onze ziel vurige daden van liefde opwekken, ons veranderen en ons vereenzelvigen met Christus. De Meester komt naar elk van zijn leerlingen toe met zijn persoonlijke, daadkrachtige, scheppende en verlossende liefde. Hij toont zich aan ons als de Heiland van ons leven, en biedt ons zijn vriendschap aan. Dit sacrament is het onvervangbare voedsel van alle intieme omgang met Jezus.

Door deze ontmoeting met Christus wordt onze geest gezuiverd en vinden we de kracht die we nodig hebben om liefde te kunnen betonen in de duizend kleine gebeurtenissen die elke dag plaats vinden, om onze eigen plichten voorbeeldig te vervullen, om de heilige zuiverheid te beleven, om dapper en met offerbereidheid het apostolaat te beoefenen dat Hij zelf ons heeft toevertrouwd... In de heilige eucharistie vinden we het geneesmiddel voor de dagelijkse fouten, het middel om vorderingen te maken in het vermijden van die kleine nalatigheden en gebrek aan beantwoording, die de ziel weliswaar niet doden, maar haar verzwakken en uiteindelijk tot lauwheid brengen. De intens beleefde communie stuwt ons daadkrachtig naar God toe, over onze eigen zwakheid en lafheid heen. Daar vinden we elke dag de kracht die we nodig hebben, het onontbeerlijke voedsel voor de ziel. Het menselijk bestaan vindt in Christus zijn verwezenlijking, zijn onderpand van eeuwig leven... «Christus is *het brood des levens*. Zoals gewoon brood in verhouding staat tot de aardse honger, zo is Christus het buitengewone brood dat in verhouding staat tot de buitengewone, onmetelijke honger van de mens, in staat, nee, ernaar hunkerend om zich te openen voor oneindige verlangens... Christus is *het brood des levens*. Iedereen heeft Christus nodig, elke gemeenschap.»¹² Zonder Hem zouden wij niet kunnen leven.

Jezus wacht op ons in de heilige eucharistie om ons weer nieuwe kracht te geven: *Komt allen tot Mij die uitgeput zijt en onder lasten gebukt, en Ik zal u rust en verlichting schenken*.¹³ En wij raken vooral uitgeput en gaan gebukt onder die ziekten, waarvoor geen geneesmiddel bestaat behalve Christus. *Komt allen*: Jezus sluit niemand uit: *Wie tot Mij komt zal Ik niet buitenwerpen*.¹⁴ Zolang de tijd van de strijdende Kerk duurt, zal Jezus bij ons blijven, als de bron van alle genade die we nodig hebben.

Samen met de heilige Thomas van Aquino zeggen we tot Jezus, tegenwoordig in de heilige eucharistie, als we Hem gaan ontvangen: «Ik kom als een zieke tot de geneesheer van het leven, als een onreine tot de bron van barmhartigheid, als een blinde tot het licht van de eeuwige klaarheid, als een arme en behoeftige tot de Heer van hemel en aarde. Ik smee dan ook de overvloed van uw oneindige goedheid af: wil mijn zwakheid genezen, was al mijn smetten van mij af, verlicht mijn blindheid, bevrijd mij van mijn armoede en bekleed mijn naaktheid. Laat mij dan zó naderen om het brood van de engelen, de Koning der koningen en de Heer der heersers, te ontvangen met alle eerbied en ootmoed, met alle berouw en godsvrucht, met zulk een zuiver en gelovig hart en met zulke oprechte bedoelingen, als passend is voor het heil van mijn ziel.»¹⁵

Onze Moeder, de heilige Maagd, moedigt ons altijd aan met Jezus in het heilig Sacrament om te gaan. «Kom dichterbij de Heer!... steeds meer! —Tot Hij je vriend wordt, je vertrouwensman en je gids.»¹⁶

—1. *Mc* 1,40-42. —2. H. BEDA, *Commentaar over het Marcusevangelie*. —3. *Rom* 6,9. —4. H. THOMAS VAN AQUINO, Hymne *Adoro te devote*. —5. Vgl. *Ibidem*. —6. Vgl. H. THOMAS VAN AQUINO, *Summa Theologiae*, III, q76, a5 ad 5. —7. Vgl. *Ibidem*, III, q81, a4. —8. *Joh* 1,26. —9. *Joh* 1,11. —10. H. THOMAS VAN AQUINO, Hymne *Adoro te devote*. —11. Vgl. IDEM, *Summa Theologiae*, I, q3, a79. —12. PAULUS VI, *Homilie*, 8 augustus 1976. —13. *Mt* 11,28. —14. *Joh* 6,37. —15. *Altaarmissaal voor de Nederlandse Kerkprovincie*, bl. 1361-1362. —16. Heilige JOSEMARÍA ESCRIVÁ, *De Voor*, 680.